

Werkvoorschrift voor de certificering van overige landdieren

Code: **K-LV-OVEIU-01**

Versie: 22

Ingangsdatum: 30-08-2024

Versie	Datum	Wijziging ten opzichte van vorige versie
20	22-05-2024	<p>-Aanpassingen invulvoorbeelden i.v.m. inwerkingtreding UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2024/1044:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toevoeging EHD eisen in verplaatsing voor het leven van kameelachtige, hertachtige en overige hoefdieren; - Toevoeging passage, in alle invulvoorbeelden gerelateerd aan het onderworpen zijn aan beperkingen die op de te verplaatsen diersoorten betrekking hebben; - NB. er zijn nog wat rariteiten in de nieuwe certificaten, deze worden teruggelegd aan de commissie, desondanks zijn hier al wel nieuwe invulvoorbeelden van gemaakt ter volledigheid. <p>NB1. Voor de certificaten van kameelachtige voor het leven, geconsigneerde inrichtingen en geconsigneerde inrichtingen primaten zijn nog geen NL-versies beschikbaar.</p> <p>- Toevoeging invulvoorbeeld tentoonstelling vogels.</p>
21	30-05-2024	<p>- Vervanging naar Nederlandse invulvoorbeelden voor de certificaten van kameelachtige voor het leven, geconsigneerde inrichtingen en geconsigneerde inrichtingen primaten;</p> <p>-Verklaring II.1.1.3. in het CAPTIVE-BIRDS-INTRA certificaat is een verkeerde vertaling, hier staat afkomstig uit een broederij, dit is aangekaart bij de Europese commissie;</p> <p>- Terugdraai van certificeringseisen van eisen geldig voor volledige orde Psittaciformes naar alleen de familie Psittacidae (Nieuwe wereld) n.a.v. de laatste uitspraak van de EC;</p> <p>- Link toegevoegd voor verificatie of de soorten aangeboden voor verplaatsing vallen onder de familie Psittacidae van de Nieuwe wereld;</p> <p>-Aanpassing invulvoorbeeld CAPTIVE-BIRDS-INTRA van Psittaciformes naar Psittacidae.</p> <p>-Verduidelijking eisen identificatie bij K. In gevangenschap levende vogels (toevoeging eisen i.r.t. CITES-vogels).</p>
22	30-08-2024	<p>- Toevoeging Besluit Huis- en hobbydierenlijst;</p> <p>Verduidelijking definitie van in Gevangenschap levende vogels;</p> <p>- Verduidelijking groep dieren niet certificering plichtig, ook in het geval van een verplaatsing naar een Geconsigneerde inrichting;</p> <p>- Verduidelijking dat de eisen betreffende aviaire chlamydie (psittacose) van toepassing is op alle in Gevangenschap levende vogels (orde Psittaciformes), en niet alleen voor de Psittacidae. Dit is op grond van Vo. 2018/1882 en bevestigd door de EC;</p> <p>- Toevoeging Aangewezen en gepubliceerde natuurterreinen bij de certificering van wilde landdieren;</p> <p>- Verduidelijking dat het wel of niet nodig zijn van de Verklaring door de exploitant is terug te vinden in de diersoort specifieke invulvoorbeelden;</p> <p>- Verduidelijking invulvoorbeeld CAPTIVE-BIRDS-INTRA (bijlage 5);</p> <p>- Aanpassing opmaak Verplaatsingsregister (bijlage 16);</p> <p>- Aanpassing bijlage 15, 17 en 20 naar Verklaring door exploitant aansluitend bij de certificaat tekst;</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Uniformering bijlagen t.b.v. tuberculatie, NCD en IBR (bijlage 13, 14 en 18); - Aanpassing invulvoorbeeld(en) naar 'Verklaring door exploitant' indien van toepassing; - Toevoeging werkwijze Huis- en hobbydierenlijst bij certificering (intern).
--	--	---

Inhoudsopgave

1	Onderwerp	3
2	Wet- en regelgeving	3
2.1	EU-Regelgeving	3
2.2	Nationale wetgeving	3
2.3	Beleidsregels	3
3	Begrippen en definities	3
4	Benodigdheden	5
5	Werkwijze	5
5.1	Vorbereiding	5
5.2	Aankomst	6
5.3	DOM controle.....	6
5.4	Certificering.....	17
5.5	Vertrek	17
6	Registratie en archivering	17
6.1	Registratie	17
6.2	Archivering.....	17
7	Interventies	18
7.1	Corrigerende interventies	18
7.2	Sanctionerende interventies.....	18
8	Arbo, milieu en veiligheid.....	18
9	Bijlagen.....	19

1 Onderwerp

Dit werkvoorschrift bevat specifieke informatie voor de Officiële Dierenarts (OD) ten behoeve van de certificering van overige landdieren die vanuit Nederland naar EU-lidstaten of de EER/EVA-landen Zwitserland en Noorwegen verplaatst worden. Dit werkvoorschrift is een aanvulling op werkvoorschrift K-LV-WLZVL-01 en procedure K-LV-ALDIU-01, waarin algemene informatie over de exportcertificering van levende dieren is beschreven.

2 Wet- en regelgeving

2.1 EU-Regelgeving

- 2016/429 Diergezondheidsverordening (Animal Health Regulation)
- 2020/688 Gedelegeerde Verordening verplaatsingen landdieren
- 2019/2035 Gedelegeerde Verordening registraties
- 2023/118 Gedelegeerde Verordening wat betreft de diergezondheidsvoorschriften voor verplaatsingen binnen de Unie van in gevangenschap levende vogels die bestemd zijn voor tentoonstellingen
- 2020/689 Gedelegeerde Verordening voor bewaking, uitroeiingsprogramma's en de ziektevrije status voor bepaalde in de lijst opgenomen ziekten en nieuwe ziekten
- 2023/361 Gedelegeerde Verordening voor het gebruik van bepaalde diergeneesmiddelen voor de preventie en bestrijding van bepaalde in de lijst opgenomen ziekten (Voor de EER relevante tekst)
- 338/97 Verordening inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer

2.2 Nationale wetgeving

- Besluit en Regeling houders van dieren
- Wet Dieren
- Besluit en Regeling diergezondheid
- Besluit activiteiten leefomgeving
- Besluit huis - en hobbydierenlijst

2.3 Beleidsregels

Zie K-LV-WLZVL-01

3 Begrippen en definities

Begrip	Definitie
Reizend circus of dierennummer	een tentoonstelling of kermis die dieren of dierennummers omvat en die zich tussen lidstaten of EER/EVA-landen verplaatst;

Werkvoorschrift voor certificering van overige landdieren

Code: **K-LV-OVEIU-01**

Versie: 22

Ingangsdatum: 30-08-2024

Geconsigneerde inrichting	elke permanente, geografisch beperkte inrichting die op vrijwillige basis tot stand is gekomen en die is erkend met het oog op verplaatsingen, waar dieren: a) worden gehouden of gefokt met het oog op tentoonstellingen, onderwijs, de instandhouding van soorten of onderzoek; b) zijn ingesloten en afgezonderd van het omringende milieu; en c) zijn onderworpen aan diergezondheidsbewaking en bio beveiligingsmaatregelen.
Gezelschapsdieren	een gehouden dier van de in bijlage I van de AHR vermelde soorten, <u>dat gehouden wordt voor niet-commerciële privédoeleinden</u> . <i>Bijlage I, AHR:</i> <i>Honden, Katten, Fretten, Ongewervelde dieren (met uitzondering van: bijen, weekdieren van het phylum Mollusca en schaaldieren van het subphylum Crustacea), Waterdieren voor sierdoeleinden, Amfibieën Reptielen, Vogels (behalve kippen, kalkoenen, parelhoen, eenden, ganzen, kwartels, duiven, fazanten, patrijzen en loopvogels), knaagdieren en konijnen.</i>
In gevangenschap levende vogels	Andere vogels dan pluimvee die om andere redenen dan ondergenoemde redenen (bolt) in gevangenschap worden gehouden, denkend aan; voorstellingen, races, tentoonstellingen, wedstrijden, de kweek of verkoop. - de productie van: i) vlees; ii) eieren voor consumptie; iii) andere producten; - het uitzetten in het wild; - het kweken van vogels die worden gebruikt voor de bovengenoemde soorten productie;
Landdieren	vogels, landzoogdieren, bijen en hommels.
Overige landdieren	landdieren die bij verplaatsingen moeten worden gecertificeerd door de NVWA: <ul style="list-style-type: none"> - Primaten - Bijen - Hommels - Landdieren afkomstig uit geconsigneerde inrichtingen

Bron: NVWA, Directie Keuren, Divisie O&D, Afdeling O&O, Team Levend Vee

[Terug naar de inhoudsopgave](#)

	<ul style="list-style-type: none"> - Landdieren behorende tot een geregistreerd reizend circus of dierennummer - Kameelachtigen - Hertachtigen - Overige hoefdieren - Honden/katten/fretten-handelsverkeer - in gevangenschap gehouden vogels - overige carnivoren - wilde landdieren
--	--

4 Benodigdheden

Geen bijzonderheden, zie [K-LV-ALDIU-01](#).

5 Werkwijze

De Officiële dierenarts (OD) voert de certificeringswerkzaamheden uit op een veehouderij, erkend verzamelcentrum of op overige erkende bedrijven. De werkzaamheden van de OD kunnen op de volgende wijze worden ingedeeld:

- 5.1 Voorbereiding
- 5.2 Aankomst
- 5.3 DOM-controle
  - 5.3.1 Controle vervoermiddel/transportmiddel
  - 5.3.2 Fysieke controle/ klinische controle
- 5.4 Certificering
- 5.5 Vertrek

Per onderdeel zal (indien van toepassing) worden aangegeven, waar de specifieke aandachtspunten voor het certificeren van overige dieren ligt, in aanvulling op hetgeen beschreven is in de procedure [K-LV-ALDIU-01](#).

De restgroep landdieren, die niet nader gedefinieerd zijn onder 5.3 van dit werkvoorschrift denkend aan bijvoorbeeld knaagdieren en lagomorphen hoeven niet vergezeld te gaan van een diergezondheidscertificaat. Deze dieren moeten wel altijd vergezeld zijn van een eigen verklaring van de houder zoals opgenomen in bijlage 17, behalve als ze onder de definitie van gezelschapsdieren vallen.

Deze restgroep landdieren bestemd voor een Geconsigneerde Inrichting zijn ook vrijgesteld van certificering. Er wordt in geen geval gebruik gemaakt van het certificaat model "Niet geharmoniseerd" voor de restgroep landdieren.

5.1 Voorbereiding

Zie [K-LV-ALDIU-01](#).

5.2 Aankomst

Zie [K-LV-ALDIU-01](#) en het hygiëneprotocol [V&I01-L&N](#).

5.3 DOM controle

Zie [K-LV-ALDIU-01](#) en [K-LV-WLZVL-01](#).

Een deel van de DOM-controle wordt beschreven onder 5.4 Certificering.

De OD controleert **binnen 48 uur voor vertrek**:

A. Apen

- dat de dieren afkomstig zijn van én gaan naar geconsigneerde inrichting (dit is te controleren in Traces NT – geldig als 'Confined establishment'.

B. Bijen

- dat de dieren uit een gebied komen waar gedurende de laatste 30 dagen binnen een straal van 3 km geen verbod wegens Amerikaans vuilbroed gold (d.m.v. een check of er tijdelijke maatregelen/verplaatsingsverbod voor bijen van kracht zijn);
- dat de dieren uit een gebied komen met een straal van 100 km, waarvoor er geen beperkingen zijn t.a.v. de kleine bijenkastkever of de tropilaelapsmijt;
- dat de verpakking visueel vrij is van de bijenkastkever en de tropilaelapsmijt of andere plagen.

C. Hommels (*Bombus sp*):

- dat de dieren geen tekenen vertonen van infestatie met *Aethina tumida* (kleine kastkever);
- dat de dieren afkomstig zijn van een inrichting die zich bevindt in het midden van een cirkel rond de inrichting met een straal van ten minste 100 km waarin geen melding is gemaakt van infestatie met *Aethina tumida* (kleine kastkever) en waarvoor geen beperkingen gelden als gevolg van een vermoedelijk geval van of een bevestigd geval van *Aethina tumida*;
- dat de verpakking visueel vrij is van de *bijenkastkever* en de *tropilaelapsmijt* of andere plagen.

NB: Bij het visuele onderzoek van bijen kan alleen een OD ingezet worden, die opgeleid is/kennis heeft om een bijenkast te benaderen (bijv. dierziektedeskundige) en wordt door de exporteur voorzien van goed beschermende kleding.

D. Dieren behorende tot een geregistreerd reizend circus of dierennummer

- dat het circus geregistreerd is d.m.v. een registratiebewijs, afgegeven door de autoriteit;
- dat voor de plaats van het vertrek geen veterinaire rechtelijke verbodsbepalingen gelden in verband met een ziekte waarvoor een dier in het circus vatbaar is;
- dat voor de plaats van bestemming geen veterinaire rechtelijke verbodsbepalingen gelden in verband met een ziekte waarvoor een dier in het circus vatbaar is;

- dat de dieren klinisch gezond zijn;
- dat het verplaatsingsdocument¹ (zie bijlage 16) op de dag van inspectie bijgewerkt en volledig is;
- dat de paspoorten aanwezig zijn en volledig ingevuld zijn (paardachtigen, honden, katten, fretten moeten paspoorten hebben conform de I&R regelgeving voor deze dieren, voor overige dieren paspoorten uitgeven door de bevoegde autoriteit, voor vogels mogen groepspaspoorten gebruikt worden);

NB: voor knaagdieren, lagomorphen, bijen/hommels is geen paspoort én geen verplaatsingsdocument vereist.

- dat de verplichte testen en vaccinaties zijn uitgevoerd. Voor circusdieren specifiek zijn de volgende testen en vaccinaties verplicht (d.w.z. naast de eventuele andere verplichtingen):
  - runderen, schapen, geiten, kameelachtigen en hertachtigen een jaarlijkse test op infectie met *Brucella abortus*, *B. melitensis* en *B. suis*;
  - runderen, geiten en hertachtigen een jaarlijkse test op infectie met het *Mycobacterium tuberculosis*-complex (*M. bovis*, *M. caprae* en *M. tuberculosis*);
  - duiven zijn gevaccineerd tegen infectie met het virus van de ziekte van Newcastle;
  - honden/katten en andere carnivoren een geldige rabiës vaccinatie hebben
- dat wanneer die dieren behoren tot de families *Antilocapridae*, *Bovidae*, *Camelidae*, *Cervidae*, *Giraffidae*, *Moschidae* of *Tragulidae*, de dieren voldoen aan de eisen t.a.v. BT (zie [BT-07](#));

NB: in NL zijn alleen de volgende zoogdieren toegestaan voor een optreden in een circus: ezel, paard, hond, kat, rund, schaap, geit, varken, lama, alpaca, kameel, dromedaris, konijn, bruine rat, tamme muis/huismuis, cavia, goudhamster en gerbil.

Ook dieren van andere dierklassen zoals vogels, reptielen, amfibieën en insecten mogen optreden in een circus.

E. Landdieren van en /of naar een geconsigneerde inrichting

1. afkomstig zijn van én gaan naar een geconsigneerde inrichting:

- dat de dieren voldoen aan de eisen t.a.v. BT. Dit geldt voor dieren die behoren tot de families: *Antilocapridae*, *Bovidae*, *Camelidae*, *Cervidae*, *Giraffidae*, *Moschidae* of *Tragulidae*. Zie voor de specifieke eisen m.b.t. verplaatsing [BT-07](#).
- dat Traces CONFINED_LIVE_INTRA wordt gebruikt.
- Voor niet BT-gevoelige dieren kan de verklaring betreffende blauwtong worden leeggelaten. Dit staat ook als zodanig opgenomen in de toelichting van het certificaat.
- Bij een verplaatsing van een geconsigneerde inrichting naar een geconsigneerde inrichting hoeft er geen verklaring door de exploitant (bijlage 17) overlegd te worden. Aangezien de

---

¹ Sinds de inwerkingtreding van de AHR Vo. 2016/429 is de verplichting van een locatie register en afstempeling hiervan door de OD vervallen.

certificering in veel gevallen op afstand plaatsvindt moet er wel een verklaring van de dierenarts verbonden aan de inrichting bij, zie hiervoor bijlage 1 van [K-LV-PRCA-01, Certificering op thuislocatie.](#)

- Bij verplaatsing van primaten vanaf een niet geconsigneerde inrichting in Nederland naar een geconsigneerde inrichting in een andere lidstaat moet de autoriteit van de lidstaat van ontvangst schriftelijke toestemming hebben gegeven voor de komst van de zending. Alleen voor deze primaten wordt het certificaat CONFINED_PRIMATE_INTRA gebruikt. Zie bijlage 22.

2. afkomstig zijn van een geconsigneerde inrichting, maar gaan naar een niet geconsigneerde inrichting:

- dat de dieren voldoen aan de eisen voor de soort in het intraverkeer, zie hiervoor de diersoort specifieke werkvoorschriften.

3. niet afkomstig zijn van een geconsigneerde inrichting maar wel gaan naar een geconsigneerde inrichting:

- dat ze vooraf minimaal 30 dagen in een erkende quarantaine hebben verbleven óf;
- dat ze bij aankomst op de bestemming 30 dagen in de quarantaine van de geconsigneerde inrichting verblijven én;
- de dieren voldoen aan de eisen voor de soort in het intraverkeer, zie hiervoor de diersoort specifieke werkvoorschriften.

NB. Vanaf aviaire influenza gevaccineerde geconsigneerde inrichtingen kan alleen export plaatsvinden van in gevangenschap levende gevaccineerde vogels als:

- de gevaccineerde vogels naar een andere geconsigneerde inrichting verplaatst worden;
- er toestemming is van de bevoegde autoriteit van de lidstaat van bestemming om de gevaccineerde vogels te ontvangen. Deze toestemming is vormvrij;
- de gevaccineerde vogels 72 uur vóór de verplaatsing virologisch zijn getest met een negatief resultaat.

Zie voor de aviaire influenza gevaccineerde geconsigneerde inrichtingen bijlage 8.

F. Kameelachtigen

- dat ze geïdentificeerd zijn d.m.v. een conventioneel oormerk in beide oren of d.m.v. een chip;
- de dieren hebben minimaal de laatste 30 dagen voor vertrek permanent op het bedrijf van herkomst verbleven;
- de dieren vertonen geen klinische tekenen of symptomen van voor kameelachtigen in de lijst opgenomen ziekten tijdens het klinische onderzoek dat is uitgevoerd in de periode van **24 uur** voor verplaatsing;
- de inrichting heeft een dierenregister die ten minste de volgende gegevens bevat:
  - de soorten, de categorieën, het aantal en de identificatie van de in de inrichting gehouden landdieren;

- de verplaatsingen van gehouden landdieren van en naar de inrichting, onder vermelding van:
  - de plaats van herkomst en de plaats van bestemming
  - de data waarop deze verplaatsingen plaatsvinden
  - het sterftecijfer van in hun inrichting gehouden landdieren

NB: zie ook bijlage 19, voorbeeld van een register.

- de inrichting voldoet aan de eisen van het bewakingsprogramma t.a.v. Tuberculose². Dat houdt het volgende in:
  - a) een post-mortemkeuring van alle geslachte kameelachtigen afkomstig van de inrichting;
  - b) een post-mortemonderzoek van alle gestorven kameelachtigen ouder dan een jaar;
  - c) een jaarlijkse diergezondheidsinspectie door een dierenarts;
  - d) een jaarlijkse test met negatief resultaat van alle kameelachtigen in de inrichting die voor fokdoeleinden worden gehouden (alle niet gecastreerde alpaca's en lama's ouder dan 1 jaar en alle kamelen en dromedarissen ouder dan 2 jaar vallen hieronder).
- de dieren zijn onderzocht op Brucellose (serologie)³ binnen 30 dagen voor vertrek;
- indien export naar een lidstaat of een EER/EVA-land met een IBR vrij status een practicus verklaring dat er op het bedrijf de laatste 30 dagen voor vertrek geen klinische symptomen van IBR zijn vastgesteld;
- de dieren voldoen aan de eisen t.a.v. BT (zie [BT-07](#));
- in Traces wordt gevraagd naar de status van Surra. Aangezien NL al vrij is sinds de aangifteplicht voor Surra van kracht is, zijn de eisen rondom Surra niet los opgenomen in het werkvoorschrift. Indien Surra zijn intrede maakt zal dit herzien worden.

G. Hertachtigen

- dat ze geïdentificeerd zijn d.m.v. een conventioneel oormerk in beide oren of d.m.v. een chip;
- dat de dieren minimaal de laatste 30 dagen voor vertrek permanent op het bedrijf van herkomst hebben verbleven;
- de dieren vertonen geen klinische tekenen of symptomen van voor hertachtigen in de lijst opgenomen ziekten tijdens het klinische onderzoek dat is uitgevoerd in de periode van **24 uur** voor verplaatsing;
- de inrichting heeft een dierenregister die ten minste de volgende gegevens bevat:
  - de soorten, de categorieën, het aantal en de identificatie van de in de inrichting gehouden landdieren;

---

² Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het door de dierenarts-practicus ingevulde controleformulier tuberculatie (zie Bijlage 13).

³ Onderzoek op Brucellose bij kameelachtigen kan alleen uitgevoerd worden bij het WBVR en dus niet bij de GD, zoals voor runderen wel mogelijk is. Een negatieve uitslag *B. melitensis* is voldoende.

- de verplaatsingen van gehouden landdieren van en naar de inrichting, onder vermelding van:
  - de plaats van herkomst en de plaats van bestemming
  - de data waarop deze verplaatsingen plaatsvinden
  - het sterftecijfer van in hun inrichting gehouden landdieren

NB: zie ook bijlage 19, voorbeeld van een register.

- de inrichting voldoet aan de eisen van het bewakingsprogramma t.a.v.

Tuberculose⁴. Dat houdt het volgende in:

- a) een post-mortemkeuring van alle geslachte hertachtigen afkomstig van de inrichting;
- b) een post-mortemonderzoek van alle gestorven hertachtigen ouder dan een jaar;
- c) een jaarlijkse diergezondheidsinspectie door een dierenarts;
- d) een jaarlijkse test met negatief resultaat van alle hertachtigen in de inrichting die voor fokdoeleinden worden gehouden (= alle niet gecastreerde hertachtigen ouder dan 1 jaar).

- dat de dieren afkomstig zijn van een inrichting waar in de laatste 42 dagen voor het vertrek geen melding is gemaakt van infectie met *Brucella abortus*, *B. melitensis* en *B. suis* (check blokkade lijst [NVIC](#));

- Indien export naar een lidstaat of EER/EVA-land met een IBR vrij status een practicus verklaring dat er op het bedrijf de laatste 30 dagen voor vertrek geen klinische symptomen van IBR zijn vastgesteld;

- dat de dieren voldoen aan de eisen t.a.v. BT (zie [BT-07](#));

- In Traces wordt gevraagd naar de status van Surra. Aangezien NL al vrij is sinds de aangifteplicht voor Surra van kracht is, zijn de eisen rondom Surra niet los opgenomen in het werkvoorschrift. Indien Surra zijn intrede maakt zal dit herzien worden.

H. Overige gehouden hoefdieren

NB: De definities voor rund (alle bos, bubalus en bison soorten), schaap (alle ovis soorten), geit (alle capra soorten) en varken (alle suidae) zijn verruimd met de AHR en vallen buiten dit werkvoorschrift!

- dat ze geïdentificeerd zijn met oormerk, tatoeage of chip. Groepsidentificatie is ook toegestaan;

- de dieren vertonen geen klinische tekenen of symptomen van voor hoefdieren van de betrokken soorten in de lijst opgenomen ziekten tijdens het klinische onderzoek dat is uitgevoerd in de periode van 24 uur voor verplaatsing.

- de inrichting heeft een dierenregister die ten minste de volgende gegevens bevat:

---

⁴ Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het door de dierenarts-practicus ingevulde controleformulier tuberculatie (zie Bijlage 13)

- de soorten, de categorieën, het aantal en de identificatie van de in de inrichting gehouden landdieren;
- de verplaatsingen van gehouden landdieren van en naar de inrichting, onder vermelding van:
  - de plaats van herkomst en de plaats van bestemming
  - de data waarop deze verplaatsingen plaatsvinden
  - het sterftcijfer van in hun inrichting gehouden landdieren

NB: zie ook bijlage 19, voorbeeld van een register.

- dat ze afkomstig zijn van een inrichting waar in de laatste 30 dagen voor het vertrek geen melding is gemaakt van infectie met het rabiësvirus bij gehouden landdieren;
- dat de exploitant verklaart dat er zich geen abnormale sterftegevallen met onbekende oorzaak hebben voorgedaan in de inrichting van herkomst (zie bijlage 17);
- dat ze afkomstig zijn van een inrichting waar in de laatste 42 dagen voor het vertrek geen melding is gemaakt van infectie met *Brucella abortus*, *B. melitensis* en *B. suis* (check blokkade lijst [NVIC](#));
- dat ze afkomstig zijn van een inrichting waar in de laatste 42 dagen voor het vertrek geen melding is gemaakt van infectie met het Mycobacterium tuberculosis- complex (*M. bovis*, *M. caprae* en *M. tuberculosis*) (check blokkade lijst [NVIC](#));
- dat ze afkomstig zijn van een inrichting die zich bevindt in een gebied met een straal van ten minste 150 km rond die inrichting waarin de laatste twee jaar voor het vertrek in geen enkele inrichting melding is gemaakt van infectie met het virus van epizoötische hemorragische ziekte; (check [ADIS](#)⁵);
- dat de dieren afkomstig zijn van een inrichting waar in de laatste 15 dagen voor het vertrek geen melding is gemaakt van miltvuur bij hoefdieren;
- In Traces wordt gevraagd naar de status van Surra. Aangezien NL al vrij is sinds de aangifteplicht voor Surra van kracht is, zijn de eisen rondom Surra niet los opgenomen in het werkvoorschrift. Indien Surra zijn intrede neemt dan zal dit herzien worden.
- dat wanneer die dieren behoren tot de families *Antilocapridae*, *Bovidae*, *Camelidae*, *Cervidae*, *Giraffidae*, *Moschidae* of *Tragulidae*, de dieren voldoen aan de eisen t.a.v. BT (zie [BT-07](#));

I. Honden / katten en fretten

- dat indien de dieren verzameld zijn voor een periode korter dan 21 dagen de inrichting een erkenning⁶ heeft als verzamelcentrum (VC) voor honden katten of fretten en de dieren afkomstig zijn van een geregistreerde inrichting;

---

⁵ Tip: naar beneden scrollen tot 'Animal disease information' -> link 'summary of the number of outbreaks and the date of the last outbreak notified to the European Union' openen en/of jaartal onder 'Overviews of animal disease info from previous years' openen).

⁶ Er zijn nog geen erkenningen aangevraagd in Nederland voor het verzamelen van honden, katten en fretten.

Werkvoorschrift voor certificering van overige landdieren

Code: **K-LV-OVEIU-01**

Versie: 22

Ingangsdatum: 30-08-2024

- dat ze afkomstig zijn van een erkende of geregistreerde inrichting (d.w.z. een UBN of een erkenningsnummer NVWA) waar in de laatste 30 dagen voor het vertrek geen melding is gemaakt van infectie met het rabiësvirus bij gehouden landdieren;
- dat de exploitant verklaart dat er zich geen abnormale sterftegevallen met onbekende oorzaak hebben voorgedaan in de inrichting van herkomst (zie bijlage 17);
- dat de dieren een chip hebben;
- dat ieder dier een EU-paspoort heeft;
- dat de dieren ouder dan 15 weken zijn en een geldige rabiësvaccinatie hebben.

NB: Een primovaccinatie is pas geldig na 21 dagen en kan op een minimale leeftijd van 12 weken gegeven worden. Vaccinatie blijft meestal drie jaar geldig (afhankelijk van de registratie van het vaccin).

- dat bij dieren jonger dan 15 weken (dus zonder geldige rabiës vaccinatie) de lidstaat of EER/EVA-land van bestemming import toestaat en er een aanvullende verklaring aanwezig is over de herkomst van het dier (zie link: [Young Animals \(europa.eu\)](http://YoungAnimals.europa.eu)). Daarbij een bewijs wordt overlegd van een geldige rabiës vaccinatie van het moederdier of een verklaring van de exploitant dat er geen contact met wilde dieren mogelijk is geweest;
- dat honden bij export naar Ierland, Malta, Finland en Noorwegen maximaal 120 uur en minimaal 24 uur voor aankomst behandeld zijn met Praziquantel of een ander middel dat geregistreerd is voor de behandeling van *Echinococcus multilocularis* (de behandeling moet door de dierenarts-practicus met datum en tijdstip in het paspoort afgetekend zijn).

NB: bij export naar België moeten de dieren geboren en getogen zijn in een door België erkende fokkerij. Momenteel zijn er geen Nederlandse bedrijven die door België erkend zijn en daarmee is exportcertificering van honden of katten naar België niet mogelijk.

J. Carnivoren (anders dan hond, kat, fret)

- dat ze individueel geïdentificeerd zijn of geïdentificeerd zijn als groep dieren;
- dat ze afkomstig zijn van een inrichting waar in de laatste 30 dagen voor het vertrek geen melding is gemaakt van infectie met het rabiësvirus bij gehouden landdieren;
- dat de exploitant verklaart dat er zich geen abnormale sterftegevallen met onbekende oorzaak hebben voorgedaan in de inrichting van herkomst (zie bijlage 17);
- dat ze ten minste 21 dagen voor het vertrek een volledige primaire vaccinatie tegen rabiës hebben ontvangen of dat ze voor het einde van de geldigheidsduur van een eerdere rabiës vaccinatie opnieuw tegen rabiës gevaccineerd zijn;
- dat hondachtigen behandeld zijn tegen infectie met *Echinococcus multilocularis* indien de lidstaat of het EER/EVA-land of een zone daarvan hiervoor extra eisen stelt.

NB: Uitzondering rabiës vaccinatie en Echinococcose behandeling van carnivoren die rechtstreeks verplaatst worden naar:

Bron: NVWA, Directie Keuren, Divisie O&D, Afdeling O&O, Team Levend Vee

[Terug naar de inhoudsopgave](#)

- a) een geconsigneerde inrichting (met 30 dagen quarantaine voor vertrek of op bestemming) of;
- b) een inrichting waar deze dieren als pelsdieren worden gehouden.

NB: in NL is pelsdierhouderij verboden, dat de bestemming een pelsdierhouderij is moet aantoonbaar gemaakt worden door de exporteur.

K. In gevangenschap levende vogels

- dat ze sinds geboorte of gedurende ten minste 21 dagen voor het vertrek hebben verbleven in een geregistreerde of geconsigneerde inrichting. Dit moet door de exploitant worden aangetoond met een verklaring van de exploitant (zie bijlage 15), die de certificerend dierenarts inneemt voor het dossier;
- dat ze afkomstig zijn uit koppels die geen klinische tekenen vertonen of aanleiding geven tot vermoedens van in de lijst opgenomen ziekten voor vogels (de lijst conform bijlage bij Vo. 2018/1882 (NCD, HPAI, LPAI en psittacose);
- dat ze geen klinische tekenen vertonen van in de lijst opgenomen ziekten die relevant zijn voor vogels (de lijst conform de bijlage bij Vo. 2018/1882 (NCD, HPAI, LPAI en psittacose);
- dat ze, indien de dieren de Unie zijn binnengekomen vanuit een derde land of een gebied of zone daarvan, in quarantaine geplaatst zijn overeenkomstig de voorschriften voor binnenkomst in de Unie in de erkende quarantaine-inrichting (= 30 dagen in erkende vogelquarantaine en onderzoek op AI en NCD, zie hiervoor werkvoorschrift [K-LV-OVQV-01](#));
- de dieren (orde Psittaciformes) zijn afkomstig van een inrichting waar gedurende de laatste 60 dagen voor het vertrek geen aviaire chlamydie bevestigd is;
- indien de dieren (orde Psittaciformes) wel afkomstig zijn van een inrichting waar in de laatste 60 dagen voor het vertrek aviaire chlamydie is vastgesteld, zij getest zijn op aviaire chlamydie ten minste 14 dagen na het contact met mogelijke positieve vogels;

NB. Zie voor papegaaiachtigen die vallen onder de orde Psittaciformes, de volgende link:

[Papegaaiachtigen](#)

- Ten aanzien van identificatie zijn ervoor in gevangenschap levende vogels (m.u.v. Psittacidae en vogels die vallen onder CITES) geen eisen voorgeschreven, dit neemt niet weg dat soort (Latijnse naam) en aantal wel in Deel I onder I.30 van het certificaat opgenomen moeten zijn. Dit mag ook via een ingevoegde pdf onder I.17.
- Zie [Species+](#) om te controleren of de Latijnse naam opgegeven door de exploitant om een CITES-soort gaat. Deze is ook beschikbaar in App vorm.
  - Indien het gaat om een CITES-vogel Bijlage A dan moet het dier geringd zijn met een gesloten pootring (of in bepaalde gevallen een microtransponder). Bij een verplaatsing binnen de EU moet er bij een Bijlage A soort een EU-certificaat zitten. Zie voor een voorbeeld bijlage 24.

- Een Bijlage B CITES-vogel hoeft niet geringd te zijn, maar moet dan wel staan opgenomen in de CITES-administratie⁷. Indien de Bijlage B CITES-vogel wel geringd is, dan is deze vrijgesteld van de verplichting om opgenomen te staan in de CITES-administratie.

Bij verplaatsing van een Bijlage B soort moet een factuur/ invoice getoond kunnen worden.

- De exploitant moet ten alle tijden aan kunnen tonen waarvandaan hij/zij aan de CITES-soort is gekomen, ook indien deze is vrijgesteld van de CITES-administratie eis bij CITES-soort Bijlage B.

- Een naadloos gesloten pootring is voor Bijlage C vogels niet vereist. Bijlage D is in deze niet van toepassing.

NB: Voor Bijlage B vogels is een aantal CITES-soorten uitgesloten voor de CITES-administratie eis, zie voor de soorten die zijn vrijgesteld de soorten in Bijlage X van het [Besluit activiteiten leefomgeving](#).

Tentoonstelling vogels

- Vóór de verplaatsing naar een tentoonstelling mogen de exploitanten de vogels in een geregistreerde inrichting verzamelen, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- a) de in gevangenschap levende vogels blijven niet meer dan 12 uur in die inrichting;
- b) op het moment van het verzamelen worden in de inrichting alleen in gevangenschap levende vogels gehouden die voor de desbetreffende tentoonstelling bestemd zijn (d.w.z. voor alle aanwezige vogels is een inschrijvingsbewijs voor dezelfde tentoonstelling aanwezig);
- c) alle in gevangenschap levende vogels die in de inrichting zijn verzameld, komen rechtstreeks van geregistreerde of erkende inrichtingen waar zij ononderbroken worden gehouden;
- d) van alle inrichtingen van herkomst is een verklaring door de exploitant conform bijlage 15 aanwezig.

- Vóór de verplaatsing van vogels vanaf een tentoonstelling wordt gebruik gemaakt van bijlage 23. Alle vogels moeten voldoen aan de gestelde eisen, ook de vogels uit de lidstaat waar de tentoonstelling plaatsvindt.

Daarop aanvullend zijn ook nog de volgende eisen voor bepaalde soorten vogels van toepassing:

---

⁷ Voor beschermde dieren is een aparte CITES-administratie voorgeschreven zoals bedoeld in artikel 11.103 van het Besluit activiteiten leefomgeving en artikel 4.32 van de Omgevingsregeling.

Sierduiven, stadsduiven en wedstrijdduiven -Columba livia domesticus:

- dat ze zijn gevaccineerd tegen NCD in de laatste 12 maanden voor vertrek, dit moet worden aangetoond d.m.v. een dierenartsenverklaring (zie bijlage 14). Bij meerdere koppels met verschillende entdata die samen worden geëxporteerd zijn meerdere formulieren nodig. De dierenarts neemt de formulieren in en deze worden toegevoegd aan het dossier;
- Voor de duiven gedefinieerd in de onderwerpregel kan bijlage 14 gebruikt worden om ook de identificatie van de te verplaatsen vogels te bevestigen. Dit document kan geüpload worden in Traces Deel I onder I.17. Dan hoeven niet alle individuele dieren worden opgevoerd onder I.30.

Psittacidae: Papegaaiachtigen van Afrika en de Nieuwe wereld

De dieren voldoen aan de eisen zoals gesteld onder K. in gevangenschap levende vogels en hier bovenop komen de volgende eisen:

- de dieren hebben een gesloten pootring, een breekring of chip met een uniek alfanumeriek nummer.
- Op het Traces certificaat Deel I wordt de soort (Latijnse naam) en het ID van de vogels (per stuk) vermeld onder punt I.30, zie ook bijlage 5.
- Er wordt een steekproef uitgevoerd (met behulp van de exploitant) van de ID-nummers van 10%, met een minimum van 5 en een maximum van 25 vogels. Indien hier aanleiding toe is, mag het percentage van de steekproef worden verhoogd, dit is aan de certificerend dierenarts.

NB: Zie voor de papegaaiachtigen die vallen onder de familie Psittacidae, de volgende link:

[Papegaaien van Afrika en de Nieuwe Wereld](#)

NB1: Per 1 juli 2014 geldt voor papegaaiachtigen een verbod op het te jong scheiden van ouderdieren en jongen. De leeftijd waarop papegaaiachtigen gescheiden mogen worden, verschilt per soort. Indien u jonge vogels aantreft kunt u dit controleren via bijlage I van het Besluit houders van dieren, hier staat per soort wat de minimumleeftijd is waarop ouderdieren en jongen gescheiden mogen worden.

Hobbypluimvee naar NCD vrije landen (Zweden, Finland en Zwitserland):

- dat ze niet gevaccineerd zijn tegen NCD. Dit moet de houder aantonen met de Verklaring door de exploitant (bijlage 15) die door de certificerend dierenarts wordt ingenomen en aan het exportdossier wordt toegevoegd;
- dat ze 14 dagen voor het vertrek geïsoleerd zijn geweest, hetzij in de inrichting van oorsprong onder toezicht van een OD, hetzij in een erkende quarantaine-inrichting, waar:
  - in de laatste 21 dagen voor het vertrek geen in gevangenschap levende vogels zijn gevaccineerd tegen NCD;
  - dat ze in de laatste 14 dagen voor het vertrek negatief getest zijn d.m.v. een serologische test voor NCD.

L. Wilde landdieren (niet gehouden vogels of zoogdieren)

- dat de dieren rechtstreeks van een habitat in NL naar een habitat of een inrichting in het land van bestemming verplaatst worden;
- Dit houdt in Nederland in, dat het model WILD-ANIMALS-INTRA alleen gebruikt wordt indien de te certificeren dieren afkomstig zijn van één van deze aangewezen natuurgebieden: [Aangewezen en gepubliceerde natuurterreinen januari 2024 \(rvo.nl\)](#)
- dat er een schriftelijke overeenstemming is over de verplaatsing tussen NVWA en de autoriteiten van het land van bestemming;
- dat de dieren die deel uitmaken van de zending gedurende ten minste 30 dagen voor het vertrek of, indien zij jonger zijn dan 30 dagen, sedert hun geboorte, in de habitat van oorsprong verbleven;
- dat de dieren gedurende die periode niet in contact zijn geweest met gehouden dieren met een lagere gezondheidsstatus of waarvoor om diergezondheidsredenen verplaatsingsbeperkingen gelden, of met gehouden dieren die afkomstig zijn uit een derde land;
- dat de dieren zijn afkomstig van een habitat waar geen van de volgende ziekten of infecties gedurende de aangegeven periode zijn gemeld:
  - i) infectie met het rabiësvirus in de laatste 30 dagen voor het vertrek;
  - ii) infectie met *Brucella abortus*, *B. melitensis* en *B. suis* bij wilde landdieren van voor die ziekte in de lijst opgenomen soorten in de laatste 42 dagen voor het vertrek;
  - iii) infectie met het Mycobacterium tuberculosis-complex (*M. bovis*, *M. caprae* en *M. tuberculosis*) bij wilde landdieren van voor die ziekte in de lijst opgenomen soorten in de laatste 42 dagen voor het vertrek;
  - iv) infectie met het virus van *Epizoötische hemorrhagische* ziekte bij wilde landdieren van voor die ziekte in de lijst opgenomen soorten in een straal van 150 km in de laatste twee jaar voor het vertrek;
  - v) miltvuur bij hoefdieren in de laatste 15 dagen voor het vertrek;
  - vi) surra (*Trypanosoma evansi*) in de laatste 30 dagen voor het vertrek;
- dat wanneer die dieren behoren tot de families *Antilocapridae*, *Bovidae*, *Camelidae*, *Cervidae*, *Giraffidae*, *Moschidae* of *Tragulidae*, voldoet de habitat van oorsprong aan ten minste één van de voorwaarden ten aanzien van infectie BT (zie [BT-07](#)).

5.3.1 Controle vervoermiddel/transportmiddel

Zie [K-LV-ALDIU-01](#) en [K-LV-WLZVL-01](#).

De OD controleert:

dat voldaan is aan de beladingsnormen en reistijden zoals beschreven in [K-LV-WLZVL-01](#) [Bijlagen 14](#) en [15](#).

5.3.2 Fysieke controle (klinische keuring)

Zie [K-LV-ALDIU-01](#) en [K-LV-WZVL-01](#).

ID-controle van grotere zendingen dieren is een at random check van 10% van de dieren, met een minimum van 5 en maximum van 20 dieren. Bij afwijkingen wordt de steekproef vergroot.

5.4 Certificering

Zie [K-LV-ALDIU-01](#).

Indien aan alle voorwaarden is voldaan, kan de OD door het invullen van Deel II van het Traces certificaat overgaan tot het opmaken van het diergezondheidscertificaat.

De OD:

- maakt een Traces-certificaat op voor de betreffende diersoort
- notificeert een verplaatsing van een circus in Traces

5.4.1 e-CertNL

Zie [K-LV-ALDIU-01](#).

5.5 Vertrek

Zie [K-LV-ALDIU-01](#).

6 Registratie en archivering

6.1 Registratie

Zie [K-LV-ALDIU-01](#).

6.2 Archivering

Zie [K-LV-ALDIU-01](#) en [K-LV-Arch-01](#).

De OD neemt het volgende document (indien van toepassing) mee voor archivering:

- Verklaring door exploitant.

NB: het wel of niet nodig zijn van de "Verklaring door de exploitant" (bijlage 17), benodigd voor het kunnen verklaren van de garantie hieromtrent opgenomen in Deel II van het certificaat staat opgenomen in de verschillende invulvoorbeelden. Voor vogels en bijen zijn dit aparte verklaringen, zie hiervoor bijlage 15 en 20.

7 Interventies

Toelichting op Afwijken van Voorschrift (TAV)

Als hoofdregel geldt dat van het NVWA interventiebeleid en/of de procedures en werkvoorschriften niet wordt afgeweken. Indien afwijken door specifieke feiten en omstandigheden ter plaatse door de toezichthouder als noodzakelijk wordt beoordeeld, dient altijd een TAV (Toelichting op Afwijken van Voorschrift) te worden opgemaakt, zoals beschreven in procedure [K-ALG03](#). Bij afwijken van het interventiebeleid wordt de Teamleider (TL) geïnformeerd. De TL is bevoegd om afwijken van het interventiebeleid al dan niet goed te keuren.

Interventies

Het algemene en specifieke interventiebeleid (te vinden zijn op de NVWA – Werkwijzer) is er op gericht duidelijkheid te geven over hoe de NVWA intervenueert als zij overtredingen constateert. De NVWA verstaat onder een interventie: elk instrument dat de NVWA gebruikt om naleving van wettelijke voorschriften te bevorderen. Indien wordt afgeweken van het interventiebeleid, bepaling van die noodzaak wordt gedaan door de IG NVWA, de Hoofdinspecteur of het afdelingshoofd, wordt altijd een TAV (Toelichting op Afwijken van Voorschrift) opgemaakt.

7.1 Corrigerende interventies

Zie [K-LV-ALDIU-01](#).

7.2 Sanctionerende interventies

Zie [K-LV-ALDIU-01](#).

8 Arbo, milieu en veiligheid

Zie ook de [NVWA - Werkwijzerpagina over ARBO](#).

9 Bijlagen

Onderstaande bijlagen zijn gepubliceerd als aparte documenten:

Bijlage 1 Invulvoorbeeld Traces voor honden, katten en fretten CANIS_FELIS_FERRETS_INTRA

Bijlage 2 Invulvoorbeeld Traces Kameelachtigen CAM_INTRA_X

Bijlage 3 Invulvoorbeeld Traces Hertachtigen CER_INTRA_X

Bijlage 4 Invulvoorbeeld Traces Overige hoefdieren OTH_UNGULATES_X

Bijlage 5 Invulvoorbeeld Traces vogels CAPTIVE_BIRDS_INTRA

Bijlage 6a Invulvoorbeeld Traces hommels BBEE_INTRA

Bijlage 6b Invulvoorbeeld Traces honingbijen HBEE_INTRA

Bijlage 7 Invulvoorbeeld Traces geconsigneerde inrichtingen CONFINED_LIVE_INTRA

Bijlage 8 Aviaire influenza gevaccineerde geconsigneerde inrichtingen (intern)

Bijlage 9 Invulvoorbeeld Traces overige carnivoren OTHCARN_INTRA

Bijlage 10 Invulvoorbeeld Traces Kameelachtigen slacht CAM_INTRA_Y

Bijlage 11 Invulvoorbeeld Traces Hertachtigen slacht CER_INTRA_Y

Bijlage 12 Invulvoorbeeld Traces Overige hoefdieren OTH_UNGULATES_Y

Bijlage 12 a invulvoorbeeld Traces Wilde landdieren WILD_ANIMALS_INTRA

Bijlage 12 b Reizend circus/dierennummer INTRA

Bijlage 13 Controleformulier V-Z tuberculatie

Bijlage 14 Verklaring NCD vaccinatie duiven

Bijlage 15 Verklaring door de exploitant vogels

Bijlage 16 Verplaatsingsregister

Bijlage 17 Verklaring door de exploitant algemeen

Bijlage 18 Practicus verklaring IBR kameel- en hertachtigen

Bijlage 19 Dierenregister

Bijlage 20 Verklaring door de exploitant bijen

Bijlage 21 Lijst dierziekte voor certificering van overige dieren (intern)

Bijlage 22 Invulvoorbeeld Traces Primaten CONFINED_PRIMATE_INTRA

Bijlage 23 Invulvoorbeeld Traces vanaf een vogeltentoonstelling

Bijlage 24 Voorbeeld EU-certificaat CITES-soort (bijlage A)

Bijlage 25 Werkwijze Huis- en hobbydierenlijst bij certificering (intern)